

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. VII. Quæ propinqua sit ad orationem præparatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

tem janitor accessit, litterarum fascem traditurus: Semel iterumque pulsanti nihil responsum est. Cum molestus esse pergeret, & crebrius more consueto fores obtunderet. Ignatius pandens ostium. Ecquid, mi frater, ait, tibi vis? Cui janitor: En litteras pater; qui eas huc tulit, e patriâ tuâ dicebat allatas. Et unâ litterarum fascem in manus patri tradidit. Huic Ignatius: Bene est, ait, & mox ostio iterum clauso, quidquid epistolarum fuit, in proximum caminum (hiems erat) cremandum generosissimâ manu abiecit, & continuò ad interruptam orationem rediit.

Ergo cave picem, & à rebus creatis, quantum potes, animum avelle, ut is, tantò evolet sublimis, quanto minus ab infimis detinetur.

§. IV.

Secundum preparatio- nis re- mota do- cumentu. A Lterum preparationis remotæ documentum: Non negliges vestem. Qui orare instituit, amicus Dei sit, & gratiæ divinæ cyclade privatus non sit. Quis enim hostem capitalem benevolè audiât? Est, qui mihi supplicet, sed ego illum cane pejus & angue odi, quid impetrabit hic orator? odium augebit. Eodem modo cubiculum aliquis, aut templum ingreditur laudaturus Deum, & petiturus quippiam à Deo. Heus bone, quidquid agas, vide. Num in gratiâ es? vox divina te ferit: Nomen habes quod vivas, & mortuus es. Amici prius fiamus: tolle impium adversus me bellum, & mecum in gratiam redi, dein adis laudaturus, aut petiturus aliquid à me. Non est speciosa laus in ore peccatoris. Oratio grata est, sed ab amico, nò ab hoste. Quem admodum non conveniunt cabiosæ manus, & aurei in digitis annuli; pileus pertusus & plumis ornatus, facculus holofericus & cuprei in eo nummuli; pretiosissimum vinum è malis punicis expressum & picata lignea capedo; curvæ ac repandæ tibix, & ocreæ candidæ: ita non est speciosa laus in ore peccatoris. Psal. 29. v. 5. Psal. 32. v. 1. Alphonf. 9. Exod. 9. Oraturo necessaria est peccati contritio, Ita prorsus non consultum tantummodo, sed & necessarium, ut oraturus, delicti tamen sibi conscius in te dolorem concitet per actum contritionis, ut vocant: hoc modo: Mi Deus, ego te summum bonum offendi, sed doleo ex animo: ignosce. Firmissime statuo non peccare amplius. Aut brevissimum illud usurpandum: Deus propitius esto mihi peccatori, Qui tale quid precibus præmittit, vestem non negligit, sed sui accusationem velut rogam induit. Et reverà, justus Salomone teste, prior accusator sui.

Est genus colubrorum, qui venenum ponunt, cum fontem adeunt ad extinguendam sitim: Non aliter qui ad CHRISTVM misericordiæ fontem properat, virus peccati prius excutiat, & tum demum bibit: sic impetrabit, quod rogaverit. Clemens Alexandrius hoc ipsum explicans: Precatio, inquit, cum Deo conversatio & collocutio est, ac proinde inter familiares & amicos fieri debet, & supponere, deletam offensam. Rectos decet collaudatio. Quod ille ab utero cæcus confirmans: Scimus, inquit, quia peccatores Deus non audit: sed si quis Dei cultor est, & voluntatem ejus facit, hunc exaudit. Et tamen, dices publicanum audit. Non negamus; audit: sed publicanus vestem, de quâ loquimur, non neglexit, sui accusatione se vestivit, ita qui hostis Dei fuerat, amicus ab oratione abiit.

Idcirco ante omnia veniam suis erroribus deprecetur, & seipsum accusando, divinæ gratiæ vestem induat, qui cum Deo in sermonem venire desiderat. Quod caelestis magister docens: Si manseritis, inquit, in

Et ante omnia veniam suis erroribus deprecetur, & seipsum accusando, divinæ gratiæ vestem induat, qui cum Deo in sermonem venire desiderat. Quod caelestis magister docens: Si manseritis, inquit, in

A me, & verba mea in vobis manserint, quodcumque volueritis, petetis, & fiet vobis. Ioan. 15. v. 7.

Atque geminum hoc documentum oratori Christiano damus: Picem caveat, & vestem non negligat. Cor suum nulli creatæ rei agglutinari sinat, & apud supremum Numen semper in gratiâ esse contendat. Ante orationem præparet animam suam, & non sit quasi homo, qui tentat Deum. Quanto accuratior fuerit preparatio, tantò attentior erit oratio.

CAPVT VII.

Quæ propinqua sit ad orationem preparatio.

Cvlus divinus apud Hebræos sacrificiis maximè constabat, de quibus ipsi diversa decem miracula commemorant. Primum festis diebus innumera vis hominum confluit, & tamen nullus unquam exclusum se questus est; sacrum hoc hospitium admisit omnes. Alterum, cum starent, se comprimabant, cum verò delictorum confessionem ritu suo ederent, & in terram procumberent, nihilominus quatuor cubitorum spatium nemini negatum. Tertium sacrificiorum sub dio institutorum ignis nunquam pluvius extinctus. Quartum, sacrificiorum fumus nunquam à vento sic dissipatus est, quin rectâ nubes peteret. Quintum, Sacerdotem summum nullo expiationis die, sinister aut malus eventus impedit. Sextum, in propositionis ac primitiarum panibus nihil unquam vitii deprehensum. Septimum, nulla feminarum, quæ uterum ferret, carnis sanctificatæ nauseam sensit. Octavum, caro sanctificata nunquam foetoris aliquid contraxit. Nonum, in eo, quo victimæ mactabantur loco, nullæ carnabantur muscæ. Decimum, nemo sacrificantium à serpente aut scorpione læsus est.

De sacrificiis Hebræi decem miracula commemorant.

Hæc Iudæi jactant, sed certè non comprobant. Hæc fabulæ Christianis auribus fidem non faciunt. Contrarium è vatibus Hebræis discimus. Dilucidè Rex Davyd: sacrificium inquit, & oblationem noluit; holocaustum pro peccato non postulasti. Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique, holocaustis non delectaberis. Sacrificium Deo, spiritus contribulatus; cor contritum & humiliatum Deus non despiciet. Simillimè locutus Baruch: Anima, inquit, quæ tristis est, super magnitudine mali, & incedit curvæ, & infirma, & oculi deficientes (nimirum lacrymis, juniis, vigiliis exhausti) & anima esuriens dat tibi gloriam, & justitiam Domino. Spiritus est Deus, & eos, qui adorant eum, in spiritu & veritate oportet adorare. Oratio humiliantis se nubes penetrat.

Psal. 39. v. 7. Psal. 50. v. 18. & 19. Baruc. c. 2. v. 18. Ioan. c. 4. v. 24. Eccli. c. 35. v. 21.

Hæc Christianæ gentis sacrificia sunt, pura, humilis, & ardens oratio. Quæ autem ad orationem remotâ sit preparatio, capite superiori exposuimus, jam ordinis ratio poscit, de præparatione, ut eam vocamus, propinquâ disserere.

§. I.

PRimum propinquæ præparationis membrum est, puritas animi. Diacostides, nobilis gemma & margarinarum virium est, sed eas omnes in ore cadaveris præparatio mittit. Talis reverà est oratio, gemma pretiosa, sed in ore hominis impuri vim omnem perdit. Siracides canit: Non est speciosa laus in ore peccatoris.

Primum propinquæ præparationis membrum est, puritas animi.

Liberum, quod supra diximus, ac purum sit cor oratoris Christiani. Optimè dixit Augustinus: Munda tantum cubiculum cordis, ubi fueris, ubicumque oraveris intus est, qui exaudit, intus in secreto. Cui subscribens Bernardus: Oratio, inquit, cordis est, non labiorum. Neque enim verba deprecantis Deus intendit, sed orantis cor aspiciat.

Aug. 10. 9. crast. 10 in Ioan. c. 2. Bern. lib. 2. Internâ domo c. 48. Cur Cor, Dathan & fecissent Abiron cû

Cum Cæc, Dathan & Abiron, ceterique proceres Hebræi, numero ducenti quinquaginta, secessionem fecissent Abiron cû

affectis cum sacrificaret non sine exauditi;

Num. c. 16. vers. 32. & 33.

Sed Deus in eos prodigali strage animadvertit.

Secundum propinque præparationis membrum.

Gen. c. 21. v. 5.

Exod. c. 24. v. 14.

Matt. c. 26. vers. 36. & Luc. c. 22. v. 41.

Matt. c. 6. v. 6.

Tertium propinque præparationis membrum.

fecissent à Mose, jamque starent, thura offerrent, & odores spargerent. Terra horrendum repente contremuit, & undante superficie non secus quam pelagus vento fluctuans, populum universum terruit. Immmani mox fonitu eliso, quæ seditiosi tēdebant, solum hiatu horribili subdidit, & eodem momento non tantum ducentos quinquaginta viros, sed & uxores eorum ac liberos omnemque familiam absorpsit: *descenderuntque vivi in infernum, aperti hano, & perierunt de medio multitudinis.* Sublatis in hunc modum profanis, hiatus ille ita rursus clausus est, ut ne vestigium quidem ejus superesset. Quid obsecro, Deum ad indignationem tantam commovit, ut in tot capita sui populi tam prodigali strage animadverteret? Num ei thus, num ignis, aut thuribula displicuerunt? non odores, non pruna, sed nec thuribulum, sed cor thura offerentium displicuit Deo. Pessima fuit oratio rebellium ac seditiosorum hominum, quorum mentem contumax superbia infecerat. Tam non placuerunt hæ preces, ut nec finem illarum Deus expectarit, quin graviter vindicaret in perduelles hos oratores. Bias Prienæus, cum in naufragio discrimine, inter scelestos ac deploratæ vitæ homines esset, illique deos ob sospitatem deprecarentur: Silete, ait, ne dii nos hic esse sentiant. Ita Dathamo, Abironi, & affectis dici potuisset: Tacete & abstinete his sacrificiis: non placebit Deo nec thus selectissimum, nec thuribulum aureum, si cor sit superbum aut lascivum. Ergo, mi Christiane, ut orationem tuam commendes cor tuum ab omnibus sordibus expurga. Alterum est *Propositum firmum*, adversus omnes futuras distractiones. Abrahamus in illo itinere moestissimo, quod ad montem Moria confecit, ubi Isaac filius erat immolandus, methodum orandi optimam demonstravit. Nam ubi afflictissimus hic parens ad montis radices stetit, provido consilio ad servos comites versus: Vos, inquit, *expectate hic cum asino: ego autem & puer illic usque properantes, postquam adoraverimus, revertemur ad vos.* Prudentissimè. Ita prorsus oratorem Christianum agere convenit. Iumenta, famuli, comites ceteri, & quidquid impedimentorum est, à tergo relinquendum. Dimitte vana vanis, tu animum insensende Deo, & solus age cum solo. Ita Moses solus ad Dominum ascendens, & pænè ident, quod Abrahamus, imperans: *Expectate hic, ait, donec revertamur ad vos.* Ita & ipse Christus, in itinere tristissimo ad clivum olivarum, suorum octo in villâ Gethsemani reliquit, & tribus solum comitibus ad locum cruentæ luctæ contendit. Sed ubi orandi locum jam oculis deservisset, tres etiam illos comites à se amandans: *Sedete hic, ait, donec vadam illuc, & orem. Et ipse avulsus est ab eis, quantum jactus est lapidis, & positus genibus orabat.* Ostendit hoc loco Dominus Iesus, quo proposito preces ordiamur. Docuitque exemplo, quod iusserat: *Tu autem cum oraveris, intra in cubiculum tuum, & clauso ostio ora patrem tuum.* Omnibus tunc aliis cogitationibus & curis valedicendum; plebs ista tumultuans tunc animo excludenda, & quamvis ea fores obtundat, ac iterum & iterum, iterumque pulset, rogæque admitti, nihilominus in oratione perdurandum, nec animi ostium ante orationis finem referandum. Ita quivis apud se statuat, priusquam orare incipiat.

§. II.

Tertium, *Divinae gratiæ petitio.* Evagantium cogitationum turba seditiosa plebi simillima est. Hæc eo subinde fertur impetu, ut vel custoditas etiam fores effringat & perrumpat. Haud aliter seditiosarum distractionum vulgus, in orantis mentem irruit, & clandestinis omnia tumultibus miscet. Quando igitur humanæ vires hic parùm opitulantur, Deus in auxilium vocandus est: *Iuva, Domine, & tumultuantes*

A animi mei turbas compone, excita precandi spiritum in me servo tuo; impera ventis & mari, & erit tranquillitas magna.

Ecclesia hic prægit, quæ quoque exemplo docet, ante omnem orationem divinum subsidium implorare. Nam ea in omnibus statibus preceationibus, hoc ducit principium: *Deus in adiutorium meum intende, Domine ad adjuvandum me festina.* Nec aliter matutinos hymnos orditur, quàm illis Pfaltæ verbis: *Domine labia mea aperies, & os meum annuntiabit laudem tuam.* Ed spectat solenne illud: *Sursum corda.* Quod Cyrillus explicans: *Sacerdos, inquit, præfatione præparat fratrum mentes, dicendo, Sursum corda. Et dum respondet plebs; Habemus ad Dominum, admoveatur se nihil aliud, quàm Dominum cogitare debere.* Augustinus, quo sincerius divinis intendet, hoc ipsum postulans: *Libera me, Deus meus, exclamat, à multiloquio, quod patior in animâ meâ miserâ in conspectu tuo.*

B Quartum præparationis propinque membrum est, *Præsentia Dei*, orantis animo validè impressâ. Cum absentibus non loquimur, nisi per epistolas: si loqui placeat cum Deo, prius præsentem cogitemus. Vt autem in precibus animi fastidium vitemus, subinde qui orat, mente subvolet in cælum, & medius Angelorum ante Dei solium se prosternat, & ita causam suam exponat: aut Christum velut ante se stantem aspiciat: Deum certe præsentem, quocumque tandem modo, veneretur. Salomon ad id hortatur: *In omnibus viis tuis, ait, cogita illum, & ipse dirigit gressus tuos.* Nimirum istud feceris Deus cum suis amicis inquit: Si tu, sive ores, sive labores, mihi tuos semper adicias oculos, & ego tibi meos vicissim semper oculos, seu oranti seu laboranti assigam, & omnes gressus tuos dirigam; qui tetigerit te, tanget pupillam oculi mei. Hoc Sionis Rex David, suamet conspiciam experientiâ. Hinc illius hæ voces: *Providebam Dominum in conspectu meo semper, quoniam à dextris est mihi, ne commovear.* Quemadmodum ego ad Deum, sic ille ad me oculos adjecit. Beata Senensi Catharina Christus dixisse memoratur: *Filia, memor esto mei, & ego memor ero tui.* Hæc suavissimâ vicissitudine suos sibi devincit Deus.

§. III.

C Vm Christus à suo funere sedivivus in cælum abiisset è monte, in eodem visi duo Angeli, qui dicerent: *Viri Galilæi, quid statis aspicientes in cælum?* Cur oculos sollicitudine tantâ erigitis ad sidera? an oblitus, quod valedicturus vobis magister dixerit: *Ecce ego vobiscum sum usque ad consummationem sæculi?* Nos subinde altos ad cælum gemitus emittimus, perinde si Deus à nobis præcæl sit. Quid hoc, ô viri, quid aspicitis in cælum? Hic ipsissimus, hic totus est Deus ubi oratis, in ore vestro, in oculis vestris, quin & in corde vestro præsentissimus est.

D Reverà si hæc talia cogitatione paululum profundiore perpenderemus, in precibus longè attentiores essemus. Quisquæ sibi diceret: Hic tuus est iudex, intus in corde tuo seder attendens, non tantum quid dicas, sed & quid cogites. Attende tibi, nusquam non deprehensus es. Nam, ut Theologi sentiunt, Deus ubique locorum, & in omnibus rebus creatis perfectiùs est, quàm anima sit in corpore. Admiranda prorsus est inter animum & corpus copulatio, & adhæsió, quam Philosophorum scholæ nunquam satis explicarint. Non nescimus, totum animum in toto esse corpore, sed & totum in digituli extremo; Deus autem in rebus, quas condidit, perfectiùs præsens existit. *Vbi autem non est, ut Augustinus loquitur, qui ubique præsens est? Non essem Deus meus, non omnino essem, nisi essem in me.* Cur igitur, cum oramus, non ad hunc unum respicimus? cur non uni huic intendimus? Quid vagamur miserè? & extra

Ecclesia ante omnem orationem divinum subsidium implorat. Psal. 69. v. 2. Psal. 50. v. 17. Cyp. de orat. Demian. Aug. 1. 15. de Trin. 3. hæ.

Prov. c. 3. v. 6.

Psal. 15. v. 8.

Apost. c. 3. v. 11.

Sunt ultra ma verba c. 28. Matt.

Deus in omnibus rebus creatis perfectiùs est quàm anima sit in corpore. Aug. 10. 8. in Psal. 75.

& extra nos abimus in tot labyrinthos & fallacias? Mira memorat beatus Nilus de viro quopiam sancto (fortassis ille ipse is fuit) qui duas hebdomades continuis pænè precibus exegit. Indignissimè id tulerunt cacodæmones, atque ut tantam orandi constantiã saltem turbarent, si non frangerent, stercem rapuerunt, cui virum sanctum imposuerunt, & illum velut avenam vanno eventilarunt: & tamen tantopere turbare non valuerunt, ut preces abrupter impatentiã. Et qui tandem id fieri potuit? Vir ille sanctus non manu libellum, sed orbiculos precatorios versavit, sed Deum in pectore suo præsentem adoravit; ad hunc unum oculos adjecit, quod diaboli nullis molitionibus nec feriis, nec ludicris, prohibere potuerunt.

§. IV.

Basiliius Magnus à simili rem explicat. Datur actio comica; aliquot millia spectatorum sunt. Ita Romæ ante aliquot annos data est Tragediã, Crispus, Constantini Cæsaris filius, quem pater jugulari iussit ob falsam accusationem Novæcæ. Egere nobilissimi, modos Musicos fecere præstantissimi; ter data semper placuit. Spectatorem habuit & summum Pontificem. Ita Principes, Reges, Imperatores, quandoque comedias spectant. Hic plerique omnes actores, ut tali se probent spectatori, cum pænè unum observant; num attendat, num rideat, num actionem sibi placere ostendat. Si quem fortè memoria deficiat, aut is cetero qui gestu delinquit, vix scenã digreditur, & mox ab aliis percunctatur: dic, amabo, num Princeps, num Rex errorem meum notasse videatur? Actione verò jam finitã, neminem audies interrogantem, dic, quid sentit de actionibus factior ille Claudius, quid pistior vicinus noster? qui placuimus Samueli fabro ferrario? num Ionas arcularius largiter existit? quid plausus tulimus à Thomã futuro? an nos laudavit Sylvester molitor? Hæc quidem nemo quærit, aut certè instans vel fatuus: sed illud indagare satagunt actores, num placuerint principi, num princeps riserit, & actionem probãrit, quis iudicio principis omnium optimè egerit. Quod si principem habeant laudatorem, aliorum omnium vituperia nihili faciunt: sin unico huic neminem actorum placuisse resciant, omnes demittunt auriculas, ut iniqua mentis asellus, cum gravius dorso subit onus. Tanti sit vel unicus ejusmodi spectator.

Merissima est comædia, omnis vita nostra, dum vivimus in theatro agimus. Oramus? velut in scenam prodimus coram Deo recitaturi, quod pietas dictaverit. Cur autem non unum atque unicum hunc spectatorem nostrum aspiciamus? Malè oramus? cur huic uni, atque unico displicere non formidamus? *nomen iste considerat vias nostras, & omnes gressus nostros enumerat.* Quidquid oculorum nobis est, in hunc spectatorem nostrum spectamus.

*Speculator adstat desuper
Qui nos diebus omnibus
Adusque nostros prospicit
A luce primã in vesperam.*

Hymnus Ecclesie Fer. 5. in Laudibus.

Divus Basiliius, quem dixi, rem scitu dignam interrogans. Quomodo, ait, obtinebit quis, ut in oratione sensus ejus non vagentur? Responsum ab eodem audiãmus: si certus sit ante oculos Domini se stare. Dei præsentiam in omni omnino loco paucissimis sic describimus: Rex quispiam præsens est in toto regno suo, sed solum per potentiam; unicum dicitur epistolium, aut mandatum, mox illud omne regnum pervolat cum imperio. Idem Rex in palatio suo est per præsentiam. Hic ejus aula, hic regia est. At verò hic ipse Rex in conclavi suo, suoque folio est per essentiam & existentiam, ut scholæ loquuntur. Progrediamur ab

A his infimis. Deus, ubique locorum tam per potetiam, quàm per præsentiam, & essentiam præsentissimus est. Non est ullum locum designare vel acus apice, ubi Deus non intimè sit præsens. Quocirca summis ac quotidianis studiis, nos ipsos ed perducere conitamur, ut in omni profus actione, præcipue verò in oratione, præsentiam Dei attendamus & veneremur. Hoc certè Deus à nobis exigit, hoc vult, hoc præcipit. Sic imperatum est Abrahamo: *Ambula coram me, & esto perfectus.* Sicut ego te, ita tu me semper respice. In eam rem Deus animum humanum multò celerimum fecit, qui vel ventorum alas longè præverteret, & eo, quo vellet, momento ad suum se verteret conditorem. Corpus hominis tardigradum ac testudineum est; pedetentim & per gradus de loco in locum movetur; animus puncto temporis ad Deum pervolat. Quocirca sedulo cogitemus oraturi: Deus videt, Deus audit, Deus punit.

CAPVT VIII.

Quid mente aridã oraturus habeat solati, Documenta quinque.

Nobilissimus inter Græcos Oratores Pericles, ad dicendum à populo sæpius lacescit, negavit se id facturum, quod imparatus esset. Prudenter profus, Nam uti Stobæus loquitur. Cogitatio est fons orationis: ubi nulla, vel in loca præcedit cogitatio, ibi nulla, vel stulta requiritur oratio.

Hinc & Demosthenes Epicli opprobanti, quod tanto studio meditaretur ad concionem profereendam. Erubescerem, aiebat, optimo jure, si mihi ac Republicæ cupiens prodesse, dicerem ex tempore. Ideo postredie dicturus ad populum, nocte præcedente totã vigilabat, ut tantò paratior prodiret, quantò exactius fuisset dicenda meditatùs. Cùmque Pythias illi objiceret, sententias ejus olere oleum, sobriè ac sapienter respondit: Melius est, ut mea oleum, quàm ut oleat vinum.

Si tantum meditationis ac studij jure adhibendum, ut peritè loquamur cum populo, quid non faciendum, ut peritè loquamur cum Deo? Quam ob causam, quæ remota, quæ propinqua præparatio ad orationem adhibenda sit, exposuimus.

Sed est, qui objiciat, vix fieri posse, ut oraturus cogitationes suas sic vinciat, quin evolent etiam nolente Domino. Id enim Bernardum, id alios sanctissimos viros sæpius expertos esse, sat constat: & ipsi contra seipsos hoc quæsti sunt. Deinde qui potest fieri, ajunt, ut homo tot profanis mercus negotiis, tot feriis obrutus curis, tam attentam instituat orationem, cor vel invito se suffuratur, & domo profugit: & hinc dissipata oratio. Responsum: Hebræus Rex David gratissimis regni geminati curis intentus sollicitum se regem præstitit, non minus tamen attentum Oratorem egit. An non auditis est dicere, & scribere, & canere: *Oculi mei semper ad Dominum: Benedicam Dominum in omni tempore, semper laus ejus in ore meo: Providebam Dominum in conspectu meo semper.* Si ergo Rex, cui duplex regnum, Israël & Iuda fuit administradum, nihilominus velut infimum mancipium, pervigili oculo Dominicos nutus observavit, dies noctesque ad imperantem Hæc digitem abiit, rediit: Quid nos mendiculos par est facere? Quod si pro viribus conitamur cogitatione dissipatas colligere, nec tamen conatui res succedat, cor aridũ, sterile, vagum permaneat, nec solatii quidquam suppetat; cælum æneum, terra verò sit ferrea, quid hic faciendum? Animus nequaquam despondendus, & in eam rem explicabimus, cur Deus sic nobiscum

Gen. 22. 17.

Stob. serm. 27.

Cogitatio est fons orationis.

Qui fieri potest ut oraturus cogitationibus non evagetur.

Psal. 24.

v. 15.

Psal. 33.

v. 2.

Psal. 115.

v. 8.

Horat. l. 1. serm. 1. 1. 9. in initio.

Vita nostra meritissima est comædia.

Job 6. 3. 1. v. 4.

Hymnus Ecclesie Fer. 5. in Laudibus.

Certitudo præsentia Dei facit ut in oratione sensus non vagentur.